

Донбаська державна машинобудівна академія

Факультет інтегрованих технологій і обладнання

Кафедра фізичного виховання і спорту

Затверджую:

Декан факультету інтегрованих
технологій і обладнання

 О. Г. Гринь
« ____ » _____ 2023 р.

Гарант освітньо-професійної
програми, к.н.ф.в.с, доцент

 С.О. Черненко
« ____ » _____ 2023 р.

Розглянуто і схвалено на засіданні
кафедри фізичного виховання і спорту
Протокол № 17 від 02.05.2023 р.

В.о. завідувача кафедри
 С.О. Черненко
« ____ » _____ 2023 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

«Адаптивний спорт»

галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

спеціальність 017 Фізична культура і спорт

ОПП «Фізична культура і спорт»

Освітній рівень перший (бакалаврський)

Факультет інтегральних технологій і обладнання

Розробник: Гончаренко О.С., к.п.н., доцент кафедри фізичного виховання і спорту

Тернопіль-Краматорськ – 2023 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Показники			Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни		
Денна на базі ПЗСО	денна на базі ОКР «Молодший бакалавр» 2 роки	денна на базі ОКР «Молодший бакалавр» 3 роки		Денна на базі ПЗСО	денна на базі ОКР «Молодший бакалавр» 2 роки	денна на базі ОКР «Молодший бакалавр» 3 роки
Кількість кредитів			ОПП (ОНП) Фізична культура і спорт	Обов'язкова		
4,0	4,0	4,0				
Загальна кількість годин						
120	120	120				
Модулів –			Професійна кваліфікація: бакалавр з фізичної культури і спорту	Рік підготовки		
Змістовних модулів – 3				4	2	3
Індивідуальне навчально-дослідне завдання – в межах підготовки до семінарів				Семестр		
				7	3	5
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторна – 4 самостійної роботи студента – 4			Освітньо-кваліфікаційний рівень: перший (бакалаврський)	Лекції		
				30	30	30
				Практичні		
				30	30	30
				Самостійна робота		
				60	60	60
			Вид контролю			
			іспит	іспит	іспит	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить для денної форми навчання - 4/4.

2. Загальні відомості, мета і завдання дисципліни

Програма вивчення навчальної дисципліни «Адаптивний спорт» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів за спеціальністю 017 «Фізична культура та спорт»).

Предметом вивчення навчальної дисципліни є вивчення історії розвитку паралімпійського руху, дефлімпійського руху та руху Спеціальних Олімпіад, їх ідеалів, принципів, місці в системі явищ сучасного суспільного життя, теорії і методики підготовки спортсменів-інвалідів до змагань.

Міждисциплінарні зв'язки: психологія, педагогіка, біомеханіка, анатомія людини, історія фізичної культури, спортивна метрологія.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Адаптивний спорт як соціальне явище.
2. Методичні основи і принципи адаптивного спорту.
3. Паралімпійський спорт в Україні та світі.

Метою дисципліни є : набуття спеціальних знань, методичних прийомів та практичних навичок застосування засобів адаптивного спорту для людей, що втратили на тривалий час або назавжди певні функціональні можливості, у тому числі й рухові.

Завдання дисципліни:

- формування професійного світогляду студентів;
- застосування набутих знань і навичок з питань історії, організації і управління інвалідним спортом;
- розвиток навичок у застосуванні сучасних систем підготовки спортсменів-інвалідів до змагальної діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- організацію і побудову паралімпійського руху;
- особливості спортивної роботи з інвалідами різних нозологій (осіб з вадами слуху, осіб з вадами зору, осіб з вадами інтелекту, з пошкодженнями опорно-рухового апарату та ін.);
- організацію і проведення змагань з різними групами інвалідів;
- правила проведення змагань серед осіб з особливими потребами.

вміти:

- застосовувати у практичній діяльності одержані знання;
- використовувати сучасні засоби і методи спортивного тренування в підготовці інвалідів до участі в змагальній діяльності як на національному, так і на міжнародному рівні.

Програмні компетентності:

Загальні компетентності (ЗК):

- здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями;
- здатність працювати в команді;
- здатність планувати та управляти часом;
- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- здатність спілкуватися іноземною мовою;
- навички міжособистісної взаємодії;
- здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові компетентності спеціальності (ФКС):

- здатність забезпечувати формування фізичної культури особистості;
- здатність проводити тренування та супроводження участі спортсменів у змаганнях;

- здатність визначати заходи з фізкультурно-спортивної реабілітації та форми адаптивного спорту для осіб, що їх потребують;
- здатність до розуміння ретроспективи формування сфери фізичної культури і спорту;
- здатність застосовувати знання про будову та функціонування організму людини;
- здатність проводити біомеханічний аналіз рухових дій людини;
- здатність аналізувати прояви психіки людини під час занять фізичною культурою і спортом;
- здатність використовувати спортивні споруди, спеціальне обладнання та інвентар;
- здатність до безперервного професійного розвитку.

Програмні результати навчання (ПРН):

- здатний спілкуватися українською та іноземними мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування;
- здатний показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне та самокритичне мислення;
- здатний засвоювати нову фахову інформацію, оцінювати й проявляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег;
- здатний здійснювати навчання руховим діям та розвиток якостей людини в умовах різних форм організації занять фізичними вправами;
- здатний здійснювати заходи з підготовки спортсменів, організації й проведення спортивних змагань;
- здатний оцінювати рухову активність людини та її фізичний стан, складати та реалізовувати програми кондиційного тренування, організовувати та проводити фізкультурно-оздоровчі заходи;
- здатний застосовувати у професійній діяльності знання анатомічних, фізіологічних, біохімічних, біомеханічних та гігієнічних аспектів занять фізичною культурою і спортом;
- знає і розуміє сутність, принципи, методи, форми та організацію процесу навчання і виховання людини;
- здатний аналізувати психічні процеси, стани та властивості людини під час занять фізичною культурою і спортом;
- здатний використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність;
- здатний застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

3. Програма та структура навчальної дисципліни

Денна форма навчання на базі на базі ПЗСО, ОКР «Молодший бакалавр» 2 роки і ОКР «Молодший бакалавр» 3 роки

Вид навчальних занять або контролю	Розподіл між учбовими тижнями														
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Лекції	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Практ. роботи	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Лаб. роботи															
Сам. робота	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Консультації															
Модулі	Зм.М1				Зм.М2				Зм.М3						
Контроль по модулю				к				к							к

4 Лекції

Змістовий модуль 1 Адаптивний спорт як соціальне явище

Тема 1.1 Історичні передумови виникнення адаптивного спорту

Зміст теми: Фактори, що зумовили виникненню та розвитку адаптивного спорту. Соціальні системи та соціально-культурні фактори. Перший спортивний рух для глухих. Основоположник перших змагань для інвалідів. Всесвітні ігри Спеціальних Олімпіад.

Література:[1; 3-6].

Тема 1.2 «Адаптивний спорт» у системі освіти фахівця спеціальності «спорт»

Зміст теми: Зв'язок навчальної дисципліни з іншими науками. Особливості наукової діяльності у адаптивному спорті. Поняття адаптивний спорт. Загальна класифікація адаптивного спорту. Функціональна класифікація спортсменів-інвалідів.

Література:[2; 4-6].

Тема 1.3 Особливості спортивно-масової роботи з особами з інвалідністю

Зміст теми: Етико-деонтологічні аспекти спортивно-оздоровчої роботи осіб з інвалідністю. Специфічність вимог до організації спортивних змагань осіб з інвалідністю. Класифікація осіб з інвалідністю в залежності від ураження.

Література:[1; 3-5].

Тема 1.4 Перспективи розвитку адаптивного спорту в Україні

Зміст теми: Сучасний стан адаптивного спорту в Україні. Перспективи розвитку спорту серед спортсменів-інвалідів в Україні. Поняття рівність особистостей. Психо-соматична саморегуляція. Поняття соціальна адаптація.

Література:[1-3, 5-7].

Змістовий модуль 2 Методичні основи і принципи адаптивного спорту

Тема 2.1 Методичні основи адаптивного спорту

Зміст теми: Структура системи підготовки в адаптивному спорті. Класифікація – основа системи підготовки в адаптивному спорті. Поняття інвалід. Характеристика партнерського спорту.

Література:[1-4].

Тема 2.2 Основні принципи адаптивного спорту

Зміст теми: Основні принципи адаптивного спорту. Загальні принципи адаптивного спорту. Методичні принципи адаптивного спорту. Специфічні спортивні принципи адаптивного спорту.

Література:[4, 5, 7, 8].

Тема 2.3 Соціальні функції адаптивного спорту

Зміст теми: Загальні функції адаптивного спорту. Специфічні функції адаптивного спорту.

Література:[1; 2; 6].

Тема 2.4 Методичні особливості організації змагань в адаптивному спорті

Зміст теми: Особливості організації змагань серед спортсменів-інвалідів. Характеристика тренувальних програм Спеціальних Олімпіад. Специфічні вимоги до організації змагань з інвалідами.

Література:[4; 5; 7; 8].

Змістовий модуль 3 Паралімпійський спорт в Україні та світі

Тема 3.1 Адаптивний спорт як складова олімпійського руху

Зміст теми: Змагання під патронатом міжнародного олімпійського комітету. Термін «Паралімпіада». Загальна характеристика Паралімпійських ігор. Функції інвалідного спорту. Поняття олімпійський рух інвалідів.

Література:[2-4; 10].

Тема 3.2 Міжнародні організації адаптивного спорту в світі

Зміст теми: Виникнення та діяльність керівних організацій адаптивного спорту в світі. Діяльність міжнародних організацій адаптивного спорту в Україні.

Література:[1; 2; 4; 6; 10].

Тема 3.3 Міжнародний паралімпійський комітет

Зміст теми: Структура Міжнародного паралімпійського комітету. Нормативні документи Міжнародного паралімпійського комітету. Основні завдання Міжнародного паралімпійського комітету. Президенти Міжнародного паралімпійського комітету

Література:[1-4; 6].

Тема 3.4 Паралімпійський спорт в Україні

Зміст теми: Керівні організації спорту інвалідів в Україні. Національний Паралімпійський комітет України. Національний центр паралімпійської і дефлімпійської підготовки та реабілітації інвалідів.

Література:[1-5; 10].

Тема 3.5 Український центр фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт»

Зміст теми: Головні напрямки роботи зі спортсменами-інвалідами в українському центрі «Інваспорт». Основні завдання Українського центру «Інваспорт».

Література:[2; 4-6].

Тема 3.6 Програмно-нормативні документи адаптивного спорту

Зміст теми: Програмно-нормативні основи Дефлімпійського спорту. Програмно-нормативні основи Спеціальних Олімпіад. Структура міжнародного руху Спеціальних Олімпіад.

Література:[2; 4-6; 10].

Тема 3.7 Участь українських спортсменів-інвалідів у міжнародних змаганнях

Зміст теми: Участь українських спортсменів в міжнародних змаганнях. Спортсмени України у Паралімпійських іграх.

Література:[1; 2;4-6].

5. Практичні заняття

Мета проведення практичних (семінарських) занять – є формування системи фундаментальних знань, що визначають професійну діяльність в галузі фізичного виховання;

Внаслідок практичних (семінарських) занять студенти повинні *знати*:

- організацію і побудову паралімпійського руху;
- особливості спортивної роботи з інвалідами різних нозологій (осіб з вадами слуху, осіб з вадами зору, осіб з вадами інтелекту, з пошкодженнями опорно-рухового апарату та ін.);

- організацію і проведення змагань з різними групами інвалідів;

- правила проведення змагань серед осіб з особливими потребами тощо.

Студенти повинні *уміти*:

- застосовувати у практичній діяльності одержані знання;
- використовувати сучасні засоби і методи спортивного тренування в підготовці інвалідів до участі в змагальній діяльності як національному, так і на міжнародному рівні;

- складати конспекти проведення занять в адаптивному спорті.

Змістовий модуль 1 Адаптивний спорт як соціальне явище.

Практичне заняття №1. Тема 1.1 Історичні передумови виникнення адаптивного спорту

Мета заняття :

сформувати уявлення про місце адаптивного спорту у системі адаптивного фізичного виховання, предмет адаптивний спорт та його основні завдання, основні поняття предмету.

Задачі та зміст роботи:

I. Проаналізуйте зміст лекції.

II. Дати відповіді на такі запитання:

1. У якій країні народився Олімпійський рух?
2. Адаптивний спорт.
3. У якому році з'явився перший спортивний рух для глухих?
4. Основоположник перших змагань для інвалідів.
5. З якого року почали проводити Міжнародні ігри глухих?
6. З якого року почали проводити Міжнародні ігри Спеціальних Олімпіад?
7. З якого року почали проводити «Всесвітні ігри Спеціальних Олімпіад»?
8. Який рік ООН оголосив – Міжнародним роком Спеціальних Олімпіад?
9. Методичні положення інвалідного спорту.
10. Президентом Міжнародного паралімпійського комітету з 2001р. є...

III. Питання до самостійної роботи.

Перші вітчизняні організації інвалідного спорту.

Література:[1; 3-6].

Практичне заняття №2. Тема 1.2 «Адаптивний спорт» у системі освіти фахівця спеціальності «спорт»

Мета заняття :

сформувати уявлення про поняття адаптивний спорт, визначення та вимоги, загальна класифікація адаптивного спорту, характеристика принципів рівності.

Задачі та зміст роботи:

I. Проаналізувати зміст лекції.

II. Дати відповіді на такі запитання:

1. Дайте визначення поняттю адаптивний спорт?
  2. Дайте визначення поняттю інвалід?
  3. Загальна (медична) класифікація адаптивного спорту.
  4. Дайте визначення поняттю – стартова група?
  5. Дайте характеристику принципу рівності?
  6. Дайте визначення поняттю партнерський спорт?
  7. Функціональна класифікація спортсменів.
  8. Неофіційний командний залік.
  9. Де і в якому році вперше в Україні почали викладати дисципліну «Теоретичні основи інваспорту»?
  10. Найвищий орган інваспорту в Україні:
- III. Питання до самостійної роботи.

Значення адаптивного спорту у житті людей з обмеженими фізичними можливостями.

Література:[2; 4-6].

Практичне заняття №3. Тема 1.3 . Особливості спортивно-масової роботи з особами з інвалідністю

Мета заняття :

сформуванню уявлення про особливості спортивно-масової роботи з особами які мають інвалідність.

Задачі та зміст роботи:

I. Проаналізувати зміст лекції.

II. Дати відповіді на такі запитання:

1. Що таке деонтологія?
  2. Які основні положення виконуються при використанні спорту інвалідами?
  3. Хто займається забезпеченням техніки безпеки і максимальних зручностей для спортсменів-інвалідів під час спортивних заходів?
  4. Який статус дозволяє інваліду не проходити класифікацію під час Паралімпійських ігор?
  5. Який офіційний орган відповідає за процес класифікації під час Паралімпійських ігор?
  6. Куди подаються протести або апеляції під час Паралімпійських ігор?
  7. Термін подачі протесту у паверліфтингу?
  8. Термін подачі протесту у настільному тенісі?
  9. Термін подачі протесту у волейболі?
  10. Термін подачі протесту у футболі?
- III. Питання до самостійної роботи.
Генеza адаптивного спорту.
Література:[1; 3-5].

Практичне заняття №4. Тема 1.4 Перспективи розвитку адаптивного спорту в Україні

Мета заняття :

сформулювати уявлення про перспективи розвитку адаптивного спорту в країні, охарактеризувати методи оздоровлення осіб з обмеженими можливостями.

Задачі та зміст роботи:

I. Проаналізувати зміст лекції.

II. Дати відповіді на такі запитання:

1. Дайте визначення поняттю соціальна адаптація інвалідів?
2. Які ви знаєте види АС?
3. Що таке психосоматична саморегуляція?
4. Які ви знаєте нетрадиційні методи оздоровлення осіб з обмеженими можливостями?
5. Які ви знаєте методи психотерапії?
6. Які ви знаєте традиційні методи оздоровлення осіб з обмеженими можливостями?

7. Дайте визначення терміну фрустрація?
  8. Перелік спеціальних видів залежності.
  9. Дайте визначення терміну соціальна рівність?
  10. Дайте визначення терміну депресія?
- III. Питання до самостійної роботи.
Особливості спортивної роботи з інвалідами.
Література:[1-3; 5-7].

Змістовий модуль 2 Методичні основи і принципи адаптивного спорту

Практичне заняття №5. Тема 2.1 Методичні основи адаптивного спорту

Мета заняття :

сформуванню уявлення про структуру систему підготовки в Україні, визначення завдань корекційно-реабілітаційної підготовки осіб з обмеженими можливостями.

Задачі та зміст роботи:

- I. Проаналізувати зміст лекції.
- II. Дати відповіді на такі запитання:
  1. Охарактеризуйте структурну систему підготовки спортсменів.
  2. Що в собі об'єднує процесна підсистема у Спеціальних Олімпіадах?
  3. Що в собі включає персоніфікована підсистема?
  4. Які Ви знаєте завдання корекційно-реабілітаційної підготовки?
  5. Структура засобів спортивної підготовки.
  6. Які Ви знаєте методи спортивної підготовки?
  7. Які Ви знаєте класифікації у паралімпійському спорті?
  8. Назвіть принципи класифікації в паралімпійському спорті.
  9. Рік впровадження нової класифікаційної системи а Міжнародній федерації велоспорту?
  10. Дайте характеристику процесу класифікації у адаптивному спорті?
- III. Питання до самостійної роботи.
Функціональні паралімпійські класифікації.
Література:[1-4].

Практичне заняття №6. Тема 2.2 Основні принципи адаптивного спорту

Мета заняття :

сформуванню уявлення про основні принципи адаптивного спорту.

Задачі та зміст роботи:

- I. Проаналізувати зміст лекції.
- II. Дати відповіді на такі запитання:
  1. Дайте визначення поняттю – принцип гуманістичності?
  2. Дайте визначення поняттю – принцип соціалізації?
  3. Дайте визначення поняттю – принцип оздоровчої та реабілітаційної спрямованості?
  4. Дайте визначення поняттю – принцип свідомості і активності?
  5. Дайте визначення поняттю – принцип наочності?
  6. Дайте визначення поняттю – принцип доступності?

7. Дайте визначення поняттю – принцип індивідуалізації?
8. Дайте визначення поняттю – принцип систематичності та **безперервності**?
9. Дайте визначення поняттю – принцип спрямованості до вищих досягнень?
10. Дайте визначення поняттю – принцип нозологічної детермінованості структури змагальної діяльності?

III. Питання до самостійної роботи.

Спортивна підготовка інвалідів, які мають ПОРА.

Література:[4; 5; 7; 8].

Практичне заняття №7. Тема 2.3 Соціальні функції адаптивного спорту

Мета заняття :

сформуванню уявлення про сутність соціальних функцій адаптивного спорту.

Задачі та зміст роботи:

I. Проаналізувати зміст лекції.

II. Дати відповіді на такі запитання:

1. Дайте визначення поняттю – гуманістична функція АС?
2. Дайте визначення поняттю – соціалізуюча функція АС?
3. Дайте визначення поняттю – виховна функція АС?
4. Дайте визначення поняттю – видовищна функція АС?
5. Дайте визначення поняттю – освітня функція АС?
6. Дайте визначення поняттю – комунікативна функція АС?
7. Дайте визначення поняттю – корекційно-компенсаторна функція АС?
8. Дайте визначення поняттю – рекреаційно-оздоровча функція АС?
9. Дайте визначення поняттю – гедоністична функція АС?
10. Дайте визначення поняттю – змагальна функція АС?

III. Питання до самостійної роботи.

Спортивна класифікація інвалідів, які мають пошкодження опорно-рухового апарату.

Література:[1; 2; 6].

Практичне заняття №8. Тема 2.4 Методичні особливості організації змагань в адаптивному спорті

Мета заняття :

сформуванню уявлення про види спортивних змагань інвалідів у адаптивному спорті, визначити диференційний розподіл спортивних змагань серед інвалідів, визначитися з послідовністю організаційно-методичних заходів під час тренувальних занять з особами з обмеженими можливостями.

Задачі та зміст роботи:

I. Проаналізувати зміст лекції.

II. Дати відповіді на такі запитання:

1. Види спортивних змагань інвалідів у адаптивному спорті.
2. Визначте диференційний розподіл спортивних змагань.
3. Визначте моделі змагальної діяльності інвалідів.
4. В якому році Міжнародна організація Спеціальних Олімпіад розпочала підготовку та сертифікацію тренерів Спеціальних Олімпіад?

5. Послідовність організаційно-методичних заходів під час тренувальних занять.

6. Скільки разів на тиждень проводяться тренувальні заняття зі спортсменами-інвалідами?

7. Система спортивних змагань зі спортсменами-інвалідами.

8. Принципи класифікації в паралімпійському спорті.

9. Специфічні вимоги до організації спортивних змагань з інвалідами.

10. На скільки тижнів розрахована базова підготовка спортсменів-інвалідів?

III. Питання до самостійної роботи.

Спортивна підготовка осіб з вадами інтелекту.

Література:[4; 5; 7; 8].

Змістовий модуль 3 Паралімпійський спорт в Україні та світі

Практичне заняття №9. Тема 3.1 Адаптивний спорт як складова олімпійського руху

Мета заняття :

сформуванню уявлення про олімпійський рух, визначити критерії приналежності до Олімпійського руху.

Задачі та зміст роботи:

I. Проаналізувати зміст лекції.

II. Дати відповіді на такі запитання:

1. Дайте визначення поняттю олімпійський спорт?

2. Дайте визначення поняттю олімпійський рух інвалід?

3. Дайте визначення терміну паралімпіада?

4. Дайте визначення поняттю функції інвалідного спорту?

5. У якому році відбулися перші «Олімпійські ігри для глухих»?

6. Визначте критерії приналежності до Олімпійського руху.

7. У якому році пройшли Перші Міжнародні Спортивні ігри Спеціальних Олімпіад?

8. У якому році з'явився Міжнародний Паралімпійський комітет?

9. Рік проведення перших змагань для інвалідів ПОРА?

10. Що собою символізує три півкулі Паралімпійської символіки?

III. Питання до самостійної роботи.

Місце адаптивного спорту в міжнародній олімпійській системі.

Література:[2-4; 10].

Практичне заняття №10. Тема 3.2 Міжнародні організації адаптивного спорту в світі

Мета заняття :

сформуванню уявлення про систему міжнародних організацій адаптивного спорту.

Задачі та зміст роботи:

I. Проаналізувати зміст лекції.

II. Дати відповіді на такі запитання:

1. У якому році було організовано Міжнародний спортивний комітет глухих?
2. З якого року проводять власні змагання Всесвітні ігри глухих?
3. У якому році було організовано Міжнародну федерація Сток-Мандевільських ігор?
4. У якому році було організовано Міжнародну спортивну організація інвалідів?
5. У якому році було організовано Міжнародну організація Спеціальних Олімпіад?
6. У якому році було організовано Міжнародну спортивну і рекреаційну асоціація?
7. У якому році було організовано Міжнародну спортивну асоціацію сліпих?
8. У якому році було організовано Міжнародну спортивну асоціацію для осіб з вадами інтелекту?
9. З якого року Всесвітні ігри глухих перейменували на «Дефліїські ігри»?
10. У якому році було організовано Міжнародну федерацію спорту на візках та осіб з ампутацією?

III. Питання до самостійної роботи.

Організація та проведення змагань у Паралімпійському спорті.

Література:[1; 2; 4; 6; 10].

Практичне заняття №11. Тема 3.3 Міжнародний паралімпійський комітет

Мета заняття :

сформувати уявлення про структуру міжнародних паралімпійських комітетів, мета їх діяльності.

Задачі та зміст роботи:

- I. Проаналізувати зміст лекції.
- II. Дати відповіді на такі запитання:
  1. У кому місті знаходиться Міжнародний Паралімпійський комітет?
  2. Скільки країн представляють Міжнародний Паралімпійський комітет?
  3. Керівним органом Міжнародного Паралімпійського комітету.
  4. Хто обирає правління Міжнародного Паралімпійського комітету?
  5. Скільки Міжнародних спортивних організацій з інвалідністю визнав Міжнародний Паралімпійський комітет?
  6. Мета діяльності Міжнародного Паралімпійського комітету.
  7. Перший президент Міжнародного Паралімпійського комітету.
  8. Як фінансується Міжнародний Паралімпійський комітет?
  9. Скільки Національних Паралімпійських комітетів об'єднує Африканський Паралімпійський комітет?
  10. Скільки Національних Паралімпійських комітетів об'єднує Європейський Паралімпійський комітет?

III. Питання до самостійної роботи.

Міжнародний паралімпійський комітет та його діяльність.

Література:[1-4; 6].

Практичне заняття №12. Тема 3.4 Паралімпійський спорт в Україні

Мета заняття :

сформуванню уявлення про виникнення і розвиток Паралімпійського спорту в Україні, ознайомлення з нормативними документами які регламентують діяльність паралімпійські організації в Україні.

Задачі та зміст роботи:

I. Проаналізувати зміст лекції.

II. Дати відповіді на такі запитання:

1. У якому році була створена Всеукраїнська спортивна федерація незрячих?

2. У якому році була створена Всеукраїнська спортивна федерація інвалідів з вадами розумового та фізичного розвитку?

3. Де було створено центр інвалідного спорту?

4. У якому році було прийнято Закон України «Про фізичну культуру і спорт»?

5. У якому році було створено прийнято Український Центр фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт»?

6. У якому році була затверджено цільову комплексну програму «Фізичне виховання – здоров'я нації»?

7. Де було відкрито Національний центр паралімпійської і дефлімпійської підготовки та реабілітації інвалідів?

8. У якому році було відкрито Національний центр паралімпійської і дефлімпійської підготовки та реабілітації інвалідів?

9. У якому році запроваджені ДЮРСШ?

10. У якому році була створена Всеукраїнська спортивна федерація інвалідів ПОРА?

III. Питання до самостійної роботи.

Відбір та орієнтація неповносправних до занять паралімпійськими видами спорту.

Література:[1-5; 10].

Практичне заняття №13. Тема 3.5 Український центр фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт»

Мета заняття :

сформуванню уявлення про український центр фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт», мета та завдання діяльності «Інваспорт».

Задачі та зміст роботи:

I. Проаналізувати зміст лекції.

II. Дати відповіді на такі запитання:

1. Рік створення українського центру з фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт»?

2. Головний напрямок роботи «Інваспорт».

3. У якому році пройшли I Всеукраїнські літні спортивні ігри?
  4. Кількість масових фізкультурно-оздоровчих заходів у 2001р. проведених «Інваспортом»?
  5. Кількість масових фізкультурно-оздоровчих заходів у 2002р. проведених «Інваспортом»:?
  6. Кількість масових фізкультурно-оздоровчих заходів у 2003р. проведених «Інваспортом»?
  7. Кількість видів спорту які розвиваються у регіональних центрах «Інваспорт» з вадами слуху?
  8. Кількість видів спорту які розвиваються у регіональних центрах «Інваспорт» з вадами зору?
  9. Кількість видів спорту які розвиваються у регіональних центрах «Інваспорт» з ураженням ПОРА?
  10. Кількість видів спорту які розвиваються у регіональних центрах «Інваспорт» з вадами розумового і фізичного розвитку?
- III. Питання до самостійної роботи.
 Спеціальні обладнання у Паралімпійському спорті.
 Література:[2; 4-6].

Практичне заняття №14. Тема 3.6 Програмно-нормативні документи адаптивного спорту

Мета заняття :

сформуванню уявлення про основні нормативні документи, що регламентують розвиток дефлімпійського спорту.

Задачі та зміст роботи:

- I. Проаналізувати зміст лекції.
- II. Дати відповіді на такі запитання:
  1. У якому році створили організацію Спортивного руху з вадами слуху?
  2. У якому році було проведено Перші Олімпійські ігри для глухих?
  3. Хто засновник Міжнародного спортивного руху глухих?
  4. Який основний нормативний документ, що регламентує розвиток дефлімпійського спорту?
  5. У якому році Міжнародний Дефлімпійський комітет отримав олімпійський статус?
  6. У якому році офіційно змінили назву Всесвітніх ігор?
  7. Скільки національних асоціацій від країни може бути представлено для визнання МКСГ?
  8. Керівний орган МКСГ.
  9. Міжнародний керівний орган руху Спеціальних Олімпіад.
  10. Скільки регіональних рад входять в структуру Міжнародної організації?
- III. Питання до самостійної роботи.
 Діяльність Міжнародного Дефлімпійського комітету.
 Література:[2; 4-6; 9]

Практичне заняття №15. Тема 3.7 Участь українських спортсменів-інвалідів у міжнародних змаганнях

Мета заняття :

сформувати уявлення про важливість участі українських у міжнародних паралімпійських змаганнях найвищого рівня, досягнення українських спортсменів-інвалідів у Паралімпійських іграх.

Задачі та зміст роботи:

I. Проаналізувати зміст лекції.

II. Дати відповіді на такі запитання:

1. У якому році в Україні започаткували Спартакіаду «Повір у себе»?

2. З якого року Україна долучилася до проведення футбольних тижнів

Спеціальних Олімпіад?

3. З якого року почали приймати участь українські спортсмени паралімпійських нозологій у змаганнях Європейського футбольного тижня Спеціальних Олімпіад?

4. З якого року паралімпійці України беруть участь у Паралімпійських іграх?

5. Яке місце зайняла збірна України на IX зимових Паралімпійських іграх?

6. Скільки учасників збірної України взяли участь у літніх Паралімпійських іграх?

7. У якому році пройшли VIII Паралімпійські ігри в Нагано?

8. У якому місті проводилися XI Паралімпійські ігри?

9. Яке місце зайняла збірна України на XI Паралімпійських іграх?

10. У якому році проводились VIII зимові Паралімпійські ігри у Солт-Лейк-Сіті?

III. Питання до самостійної роботи.

Практична діяльність фахівця з паралімпійського спорту.

Література:[1; 2; 4-6].

6. Індивідуальні навчально-дослідні завдання

(теми рефератів)

1. Перші вітчизняні організації інвалідного спорту.

2. Значення адаптивного спорту у житті людей з обмеженими фізичними можливостями.

3. Генеза адаптивного спорту.

4. Особливості спортивної роботи з інвалідами.

5. Функціональні паралімпійські класифікації.

6. Спортивна підготовка інвалідів, які мають пошкодження опорно-рухового апарату

7. Спортивна класифікація інвалідів, які мають пошкодження опорно-рухового апарату.

8. Спортивна підготовка осіб з вадами інтелекту.

9. Місце адаптивного спорту в міжнародній олімпійській системі.

10. Організація та проведення змагань у Паралімпійському спорті.

11. Міжнародний паралімпійський комітет та його діяльність.

12. Відбір та орієнтація неповносправних до занять паралімпійськими видами спорту.
13. Спеціальні обладнання у Паралімпійському спорті.
14. Діяльність Міжнародного Дефлімпійського комітету.
15. Практична діяльність фахівця з паралімпійського спорту.
16. Зародження та формування паралімпійського спорту.
17. Спортивна підготовка осіб з вадами слуху
18. Особливості супроводу спортсменів-інвалідів.
19. Місце адаптивного спорту в міжнародній олімпійській системі.
20. Адаптивний спорт як соціальне явище.

7. Контрольні заходи

Поточний контроль знань та умінь студентів денної форми навчання проводиться шляхом оцінювання практичних робіт та проведення письмових тестових завдань.

1.Перевірка теоретичних знань студентів (дидактичне тестування, опитування, екзамен).

2. Перевірка індивідуальних навчально-дослідних завдань (теми рефератів).

3. Перевірка самостійної роботи (виконання студентами завдань за заданими темами).

Перевірка та оцінювання знань, умінь і практичних навичок студентів здійснюються за 100-бальною, ECTS та національною шкалами. Табл.3

Першою складовою є проведення дидактичного тестування.

Тестування протягом семестру проводиться 15разів. Максимальна сума 75 балів. Тестування розраховане на 30—45 хв. Із десяти тестів відповіді на 10—9 (90—100 %) питань оцінюється 5 балами, 8—7 (80—90 %) — 4 балами, 6—5 (60—70 %) — 3 балами, 4—3 (50—60 %) — 2 балами, 2—0 (0—50 %) — 0 балами. (див. табл. 1)

Таблиця 1 Контрольні заходи і максимальна оцінка за модуль

№ теми	ЗМ 1				ЗМ 2				ЗМ 3							ІНДЗ	Всього
	Т 1.1	Т 1.2	Т 1.3	Т 1.4	Т 2.1	Т 2.2	Т 2.3	Т 2.4	Т 3.1	Т 3.2	Т 3.3	Т 3.4	Т 3.5	Т 3.6	Т 3.7		
Тести	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		
	20				20				35							25	100

Другою складовою є виконання ІНДЗ. Максимальна оцінка за захист ІНДЗ складає 25 балів (див.табл. 2).

Таблиця 2 Система оцінки ІНДЗ з курсу до спеціальності «Фізичне виховання»

№	Критерії оцінки	Так	Частково	Ні
1	Розділи роботи повно характеризують тему дослідження	4	1 – 2	без оцінки
2	В ІНДЗ визначені мета і завдання дослідження	2	1 – 2	без оцінки

3	Методи дослідження використані в роботі відповідають поставленим завданням	2	2	без оцінки
4	Посилання на першоджерела відповідають списку літератур	2	1	без оцінки
5	Аналітичний огляд літератури повно висвітлює вивченість проблеми у фізичному вихованні	4	1 – 3	без оцінки
6	Робота являє собою компіляцію або плагіат	без оцінки	без оцінки	без оцінки
7	У роботі використано літературу видану	1995—2006	1985—1994	1960—1984
8	Висновки відповідають поставленим завданням дослідження	7	1 – 5	без оцінки
9	Оформлення списку використаної літератури відповідає стандарту	2	1	без оцінки
10	Оформлення ілюстративного матеріалу відповідає стандарту	2	1	без оцінки
11	Робота містить орфографічні помилки, перекручені терміни	без оцінки	без оцінки	без оцінки
	Сума балів	25		

Максимальна кількість балів (100) при оцінюванні знань студентів з навчальної дисципліни, яка завершується екзаменом, формується з двох частин, з коефіцієнтом 0,5 кожна:

- за поточну успішність 100балів (сума балів, зароблена студентом у семестрі, але не менше 55);
- на екзамені 100 балів (мінімально необхідна кількість балів за екзамен 55).

Загальний бал за засвоєння дисципліни, що підлягає внесенню в заліково-екзаменаційну відомість, розраховується наступним чином:

$$\sum R = 0,5(Py) + 0,5(Ep)$$

(Py) – підсумковий бал за тестову контрольну роботу та індивідуальне завдання(реферат);

(Ep) – підсумковий бал за дистанційну екзаменаційну роботу.

Підсумковий контроль здійснюється за шкалою ECTS (табл. 3).

Таблиця 3 Система оцінки знань з курсу «Фізичне виховання»

Рейтинг студента за 100-бальною шкалою	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
90-100 балів	відмінно	A
81-89 балів	добре	B
75-80 балів	добре	C
65-74 балів	задовільно	D
55-64 балів	задовільно	E
30-54 балів	незадовільно з можливістю повторного складання	FX
1-29 балів	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

8. Самостійна робота

Під час самостійної роботи студенти вивчають як матеріал аудиторних занять курсу, так і питання винесенні на самостійне вивчення. Самостійна робота планується на кожен годину аудиторного часу і на питання винесенні на самостійне вивчення. Розподіл часу самостійної роботи виконується згідно плану навчального процесу та робочого плану дисципліни. Під час самостійної роботи студенти звертаються до літератури теоретичного курсу та допоміжної методичної літератури в разі необхідності.

Зміст самостійної роботи студента складається з таких видів:

- підготовка до аудиторних практичних занять;
- вивчити лекцій матеріал та підготуватися до написання тестових завдань;
- виконання домашніх завдань впродовж семестру.

9. Рекомендована література

Основна

1. Бріскін Ю. А. Адаптивний спорт. Спеціальні Олімпіади: навчальний посібник. - Львів: "Ахіл", 2003. - 128 с.
2. Бріскін Ю. А., Передерій А. В. Вступ до теорії спорту інвалідів: навчальний посібник. Л.: "Апріорі", 2008 – 70 с.
3. Бріскін Ю. А. Організаційні основи Паралімпійського спорту: навчальний посібник. - Л.: "Кобзар", 2004. - 180 с., іл.
4. Бріскін Ю. А., Передерій А. В. Класифікаційні стратегії Паралімпійського спорту // Оздоровча і спортивна робота з неповносправними / За заг. ред. Ю. Бріскіна, М. Линця, Е. Боляха, Ю. Мігасевича . Львів: Видавець Тарас Сорока.- 2004.- С. 22-29
5. Бріскін Ю. А. Спорт інвалідів: підруч. для студ. ВНЗ фіз. виховання і спорту – К. : Олімпійська література, 2006. – 263 с. – ISBN 966-7133-79-6
6. Передерій А. В. Теоретико-методичні підходи до періодизації багаторічної підготовки спортсменів у адаптивному спорті / А. В. Передерій, М. С. Розторгуй // Спортивний вісник Придніпров'я : наук.-теор. журнал Дн. дер. інст. фіз.. культ. і спорту. –2016. – № 1. – С. 91-9
7. Передерій А. В. Спеціальні Олімпіади в сучасному світі: монографія – Л.: ЛДУФК, 2013.
8. Розторгуй М. Підготовка спортсменів з інвалідністю на етапі спортивно- реабілітаційної підготовки в силових видах спорту / Марія Розторгуй, Аліна Передерій // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві / уклад. А. В. Цьось, С. Я. Індика. – Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2018. – № 1(41). – С. 61-66.

Допоміжня

1. Organizational basics implementation of the programs of Special Olympics / Yevgenij Prystupa, Alina Perderiy, Yuriy Briskin, Maryan Pityn // Harvard Journal of Fundamental and Applied Studies. – “Harvard University Press”, 2015, – No.1. (7), Vol. VIII – P. 266–272

2. Roztorhui M. The training system of athletes with disabilities in strength sports / Mariia Roztorhui, Alina Perederiy, Yuriy Briskin, Olexandr Tovstonoh // Sportlogia. – Banja Luka, 2018. – Т. 14, N 1. – P. 98-106. , 2018. – Т. 14, N 1. – P. 98-

10. Електронні ресурси з дисципліни

1. [www. paralympic. org.](http://www.paralympic.org)
2. [www. specialolympics. org.](http://www.specialolympics.org)
3. [www. deaflympics. org.](http://www.deaflympics.org)
4. [http: // www. paralympic. org. ua /](http://www.paralympic.org.ua/)